

TÜRK ÇOCUK ŞARKILARI DAĞARCIĞININ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN YAKLAŞIMLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

*Turkish Children Repertoire in Terms of
Music Instructor Approach Evaluation*

*Emel Funda TÜRKMEN**

ÖZET

Türkiye’de çocuk şarkıları, tekerleme, saymaca, ninni, okul şarkıları gibi türlerde, çok eski bir geçmişe sahip olmakla birlikte, ancak cumhuriyet döneminde üzerinde bilimsel inceleme, araştırma yapılan bir çalışma alanı olarak kayda değer gelişmeler göstermiştir. Bu alana yönelik yayınlar özellikle son yıllarda daha da artmakla birlikte, geçen süre göz önüne alındığında, nicelik açısından yeterli olduğunu söylemek oldukça güçtür. Bu nedenle, Türk çocuk şarkıları dağarcığının müzik öğretmenlerinin yaklaşımları açısından nasıl olduğu merak edilmiş, bu çerçevede, genel olarak hangi kaynakları kullandıkları, bu kaynakların müzik öğretmenlerinin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı, günümüz eğitim anlayışında müzik eğitiminde hangi türlerin önem kazandığı, çocuk şarkıları dağarcığının nicelik açısından yeterli olup olmadığı ve öğrencilerin beğenilerini karşılayıp karşılamadığı araştırılmak istenmiştir. Araştırma, çocuk şarkılarıyla ilgili bir durum tespiti yapıp, besteci ve eğitimcilerin çalışmalarına ışık tutmak amacıyla yapılmıştır. Afyonkarahisar’da yapılan seminere katılan müzik öğretmenlerinden, gönüllü otuz bir öğretmenin, hazırlanan anket ve semineri değerlendirme sorularına verdikleri cevaplardan toplanan verilerle yürütülmüştür. Bu değerlendirmeler sonucunda, genel olarak öğretmen kılavuz kitabının kullanıldığı, öğretmenlerin kullandıkları kaynakların yeterli olmadığı, Türk okul şarkılarının ve halk türkülerinin en önemli türler olarak görüldüğü, kullanılmakta olan çocuk şarkıları dağarcığının ise, öğrencilerin beğenilerini karşılaması açısından kısmen yeterli olduğu anlaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda çeşitli öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimcilerinin Yaklaşımları, Çocuk Şarkıları

* Yrd. Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı.

ABSTRACT

In Turkey children songs, like tongue twister, nominal , lullaby and school songs have a very long past, but it shows thundering development as a study part which is researched in Republic period. It is extremely difficult to say that the publications are sufficient for this area in terms of numerical, especially in recent years with increase considering elapsed time. Because of this, it's tried to investigate the approaches of the Turkish children songs repertoires' music teachers, in the frame of this which sources are used generally, whether these sources meet the needs or not in the education approaches of the present days, which kinds are coming in to prominence, whether children songs' repertoires are adequate or not and whether the acclaims of the students are meet or not. The research was made to shed light to composers and educators' studies to determine a situation. It was carried out by the answers of the prepared survey and questions of evaluation of seminar which were given thirty one volunteer teachers who participated in the seminar which was held in Afyonkarahisar. As a result of this evaluation, it's understood that generally teachers' guide books and sources are used, aren't adequate to satisfy students acclaims. Turkish schools' songs and folk music were considered to be the most important kinds, it was understood that childrens' songs and repertoires are used are partly adequate and suitable for the students' acclaims. Various suggestions were tried to improve in a frame of this results.

Key Words: Music Instructor Approach, Children Repertoire.

GİRİŞ

Türk müzik eğitimi, örgün ve örgün olmayan (okul içi ve okul dışı) olarak düzenlenmekte, genel ve mesleki olarak iki ana çerçevede planlanmaktadır. (Uçan, 97:41) Eğitim müziğinin en yoğun yer aldığı alan örgün müzik eğitimidir. Bununla birlikte, özengen müzik eğitimi boyutunda da eğitim müziği ve çocuk şarkıları sıkça kullanılmakta, hatta çeşitli eğitim kuramları çerçevesinde, eğitimin her alanında çocuk şarkılarının öncelikli olarak kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılmakta, çocuk şarkılarının müzik eğitiminin her boyutunda, öğretici niteliği ile eğitime büyük katkı sağladığı gözlenmektedir.

Türk müzik eğitiminde genel müzik eğitimi, okul öncesinde ve temel eğitimde seçmeli olmayan/zorunlu, orta öğretimde ve yüksek öğrenimde seçmeli olan bir yapıya sahiptir. İlköğretim okullarında verilmekte olan temel eğitim sürecinde, ilk üç yıl haftada ikişer saat olan müzik eğitimi sınıf öğretmenleri tarafından verilmekte, 4 ile 8. Sınıflar arasında ise müzik

öğretmenleri tarafından ve birer saat olarak verilmektedir. Ders dışı etkinliklerle verilen bireysel ve toplu müzik eğitimlerinin ise müzik öğretmenin istğine ve içinde bulunulan koşullara bağı olarak planlanması öngörölmüştür.

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlar; Konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Fakölteleri, Eğitim Faköltelerine bağı Müzik Öğretmenliğı Anabilim Dalları, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri olarak çalışmaları sürdürmektedir. Bu kurumlar içerisinde müzik öğretmenliğı eğitimi veren Eğitim Faköltelerine bağı Müzik Öğretmenliğı Anabilim Dallarında “Oyun, Dans ve Müzik”, “Eğitim Müziğı Dağarı”, “Eğitim Müziğı Besteleme” dersleri başta olmak üzere özellikle son üç yarıyıda eğitim müziğinin tanıtıldığı dersler bulunmakta, müzik öğretmeni adaylarının, meslek yaşamlarının sağılıklı yürüebilmesine imkan veren başka birçok yardımcı dersle de yukarıda sıralanan dersler desteklenmektedir.

Bugün gelinen noktada, Türk çocuk şarkıları ve eğitim müziğı dağarcığı özellikle genel müzik eğitiminin verildiğı temel eğitim sürecinde kullanılmaktadır. Müzik eğitiminde kullanılan çocuk şarkılarında yaşanan gelişmeler ve değışimler Cumhuriyet öncesi ve sonrası olmak üzere iki ayrı dönemde ele alındığında, durumun daha iyi analiz edileceğı düşünölmektedir.

Cumhuriyet öncesinde örgün sivil eğitim kurumları olan Sıbyan Okulları, Medreseler ve Enderun okullarında Ezan, Kur’an ve ilahilerin güzel sesle ve kuralla okunmasına önem verildiğı bilinmektedir. Enderun okullarında, müzik dersinin yapıldığı, meşkhane adı verilen özel bir yer bulunmaktadır ve dönemin tanınmış müzikçileri tarafından bu derslerin verildiğı, müzik derslerinin zorunlu dersler kapsamında olduğı, geleneksel Türk sanat müziğinin öğretildiğı bu kurumlarda yetenekli olanların mesleki müzik eğitime tabi tutuldukları kaydedilmektedir.(Uçan,1997:42) Hem dini hem din dışı müzik eğitiminin verildiğı bu kurumlar örgün müzik eğitiminin yer aldığı ilk kurumlar olarak gösterilebilir.

1869 yılında yürürlüğe giren Genel Eğitim Tüzüğü çerçevesinde yapılan yeni düzenlemeler içerisinde önce kız orta okulları ile kız öğretmen okulları programlarında, sonra bazı ilkokulların ders dışı etkinliklerinde, 1910’lu yıllarda da erkek öğretmen okulunun ve erkek orta okullarının ders dağıtım çizelgelerinde müzik derslerine yer verildiğı görölmektedir. (Uçan,1997:42) İlköğretimin çağdaşlaşmasında önemli bir yeri olan II.Meşrutiyet döneminde İstanbul Erkek Darülmualimin’ de (İlköğretmen Okulu) verilen resim,müzik ve beden eğitimi derslerinde yapılan uygulamalar için Zati Arca, Zeki Üngör, Musa Süreyya gibi dönemin besteci ve eğitimcilerine çocuk şarkıları besteletildiğı bildirilmektedir. 1913 yılında Geçici İlköğretim Yasası çerçevesinde uygulamaya konulan İlköğretim Okulu Programında Gına (ilahi ve vatani manzumeler) adı altında müzik

dersi bulunmaktadır. (Altunya,2001:2) Çocuk şarkılarının müzik eğitimindeki önemi Cumhuriyet'in kurulması ve müzik derslerinin eğitim programlarında yer almasıyla mümkün olabilmiş, bu alanda çok sınırlı olan çocuk şarkıları dağarcığı da ancak Cumhuriyet sonrasında gelişebilmiştir. Cemil Rasim tarafından 1927 yılında "İlk Mekteplere Çocuk Şarkıları" adlı Osmanlıca kitapta bulunan çocuk şarkıları söz ve ezgi yapıları açısından incelendiğinde, şarkıların Türk ezgi yapısına uymadığı, aktarma oldukları anlaşılmaktadır. Cumhuriyet dönemi müzik politikaları Atatürk ve Ziya Gökalp'in görüşleri doğrultusunda ele alınmış olmakla birlikte, Türk müzik eğitimcilerinin almış oldukları eğitimin bu konuda belirleyici bir etkiye sahip olduğu gerçektir ve Türk çocuk şarkıları dağarcığına yönelik çalışmaların genelde batı müziği çerçevesinde kalmış olduğu, çocuk şarkıları dağarcığının gelişmesinin, gerçek anlamda ancak 80'li yılların sonlarına doğru mümkün olabildiği görülmüştür.

1931 Orta Mektep Müzik Programında, Türk müziği ile ilgili teorik ve uygulamaya ilişkin her hangi bir konuya yer verilmezken, Türk bestecilere ait çocuk şarkılarının İsa Coşkun, Fuat Koray ve Ahmet Muhtar Ataman tarafından yazılmış iki üç beste ile sınırlı kaldığı, halk türküleri ve çoğunluğunu adapte çocuk şarkılarından oluşan bir repertuarın kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır. Ahmet Muhtar Ataman'a ait kitabın tarihi belirtilmemiştir, İsa Coşkun'un Okul Müzik ve Oyun Rehberi ise 1952 tarihini taşımaktadır.

1969 basımı Safa Tangör'e ait yeni okul şarkıları adlı kitapta yer alan şarkıların ses alanları açısından oldukça geniş bir alanı taradığı, sözlerinin ise oldukça seçkin bir zevki yansıttığı söylenebilir. Ezgi yapıları bakımından da öykünme bir karakter taşıdıkları gözlenmektedir. Aralarında iki sesli şarkılar ve yazar tarafından bestelenmiş türkü formundaki çocuk şarkıları da bulunmaktadır. Elli çocuk şarkısının yer aldığı kitap, o günün koşulları içerisinde büyük bir eksiği doldurmuş gibi görülmekle birlikte, içerisindeki şarkılardan günümüze ulaşan ve sıkça seslendirilen bir şarkı bulunduğunu söylemek güçtür.

İsa Coşkun'un 1965 yılı "Uluslar Arası Sevilen Şarkılar" adlı kitabı 16 farklı ülkenin çocuk şarkılarından oluşan bir kitap niteliğini taşımaktadır.

1972 basımı "Yeni Blok Flüt Metodu"nda Yalçın Yüreğir ve Saadetin Ünal'ın blok flüt öğretmek amacıyla kitaba aldıkları çoğunluğu türkülerden ve aktarma şarkılardan oluşan bir dağarcığı sundukları gözlenmektedir.

1974 "İlkokulda Ünitelere Göre Şarkılar Oyunlar" adlı Nejat İlhan Leblebicioğlu'na ait kitabın önsözünde "ilkokullarımızda üniteler işlenirken, günler yaşatılırken, müzik ve oyun alanında materyallerin yetersizliği bir gerçektir." der. Kitabın üçüncü baskısı 1985 yılında yapılmış, mevcut okul şarkılarının yıllarca söylene söylene kanıksanmış ve yenilerinin aranır olduğunu belirtmiştir. Kitabı bu düşünceyle yazdığını ve şarkıları

bestelediğini söyleyen yazarın kitabında yer alan şarkıların daha çok tonal bir yapı sergilediği ve türkülere de yer verildiği görülmektedir.

1976 “Kır Çiçekleri-100 Türkü” Muammer Sun’un, yüz türküyü içinde barındıran, on çocuk ezgisi, seksen tek sesli türkü ve on, iki sesli türküden oluşan bir kitap olmasının ötesinde çocuk müziği dağarcığına halk türkülerini katma anlayışını ortaya koyan çok değerli bir düşünce ürünüdür. Bu kitabın 1941 tarihli “Seçme Köy Şarkıları” adlı Muzaffer Sarısözen’in kitabına dayandığı, “Kır Çiçeklerinin” Muzaffer Sarısözen’e adanmasından anlaşılmaktadır. Sun, kitabın önsözünde, derleme çalışmalarının önemine ve gereğine değinmekte, derleme seferberliğinin bir an önce gerçekleşmesini arzu ettiğini dile getirmektedir. Müzik derslerinde kendi türkülerimizi söyletmemenin yanlışlığını vurgulamakta, dünyanın diğer ülkelerinde çocukların kendi şarkılarını söylediklerinin altını çizmektedir. Elli yıldır söylenen çocuk şarkılarının bir özetini yaptığı bölümde, “...aktarma, öykünme, yoz müziklerden başka?..kaç türkü var belleğinizde üç kişi bir olup doğru dürüst söyleyebileceğiniz?..Niçin böyle?” diye sormaktadır. İlerleyen satırlarda ise “Aslında bize yüz çiçek yetmez, bin çiçek, on bin çiçek gerekli” sözleri, yapılan çalışmalara bir yön verme kaygısını da barındırmaktadır.

1981 yılında Muammer Sun’un “Elli Yılın En Güzel Okul Şarkıları” adlı kitabının önsözünde, kitabın Cumhuriyet döneminde okullarımızda öğretilen okul şarkılarının ve marşlarının en güzellerini bir araya toplamak düşüncesiyle, 1930’lardan 1981’e gelinceye kadar geçen sürede yayınlanmış müzik ders kitaplarının, şarkı ve marş kitaplarının taranarak özenle seçildiği kaydedilmektedir. Bu yönüyle kitap elli yıllık bir sürecin de özetini yapma, seçme ve eleme, basımı tükenmiş eserlerin de tekrar basılarak yaşamını sürdürmesine yardım etme görevini üstlenmiş olmasıyla oldukça büyük bir hizmette bulunmuştur. İçerisindeki şarkılar elli yıllık birikimin bir özeti niteliğinde olup, aktarma, öykünme ve özgün bestelerin yer aldığı kitapta türkülere yer verilmemiştir. Zaten yüz türkünün yer aldığı “Kır Çiçekleri” adlı kitap da aynı yazar tarafından bu alandaki boşluğu doldurmak üzere yazılmıştır.

1983 yılında Ekrem Zeki Ün ve Tahir Sevenay tarafından ders kitabı olarak yazılan “Orta Okullarda Müzik” adlı kitap ilköğretimin ikinci kademesine hitap eder niteliktedir. İçerisindeki çocuk şarkılarının aktarma olduğu, türkülere de yer verildiği, iki sesli veya eşlikli şarkıların da bulunduğu görülmektedir.

1984 basımı “Ezgi Demeti” adlı İlhan Baran’a ait kitabın sunuş bölümü, taşıdığı düşünceler açısından oldukça değerli bir yere sahiptir. Yazılı çocuk edebiyatının yüzyıla yakın bir geçmişi olmasına rağmen çocuk müziği dalındaki yaratıların yeni olduğundan bahsetmektedir. O gün için bir çocuk müziği türünün doğma yoluna girdiğini belirten Baran, Muammer Sun,

Yalçın Tura, Cenan Akın ve Kemal Sünder adlı bestecilerin bu yolda verdikleri çabaların önemine işaret etmektedir. Asıl işaret ettiği önemli nokta ise; çocuk ezgilerinde özgün bir Anadolu karakteri yaratmanın gereğidir. Özgün çocuk müziğimizin özgün sanat müziğimize bağlanacak olmasına değinerek, kültür sorununu aşmadaki önemini anlatmaktadır. Koro müziğinin öneminin de ele alındığı kitap bu düşünceler doğrultusunda “Anadolu halk müziklerinin doğal bir devamı” olarak nitelendirilebilir.

Bu yıllarda basılan, oldukça önemli diğer iki kitap, Sefai Acay tarafından bestelenmiş çocuk şarkılarından oluşmaktadır ve bu iki kitabı - Mavi Bilye (ilk basımı:1984) ve Ezgi Yumağı(ilk basımı:1992- ilginç kılan nokta ise, içeriğindeki hemen her çocuk şarkısının çocuklar tarafından oldukça kolayca ve çok beğenilerek seslendirilmesi olmuştur.En çok baskısı yapılan kitaplardan olan bu iki kitapta yer alan şarkıların hiç eskimediği gibi giderek yaygınlaştığı ve çok daha sık seslendirildikleri de görülmektedir. Basıldıkları tarihten itibaren hemen her ders kitabının ve çocuk şarkıları dağarcığının önemli bir açığını doldurmaya devam ettikleri de görülmektedir.

1988 yılı basımı “Türkü ve Şarkılarla Yeni Müzik Eğitimi” adlı kitap yine bir ders kitabıdır ve Ziya Aydınan-Saip Egüz tarafından yazılmıştır.1986 yılı müzik dersi öğretim programlarına göre hazırlanmış kitap ilköğretimin ikinci kademesine göre hazırlanmıştır. Bu programda Türk ve batı müziği %50 oranlarında yer alırken bestelenmiş çocuk şarkılarının Türk müziği karakteri taşıdıkları ve içlerinden bir çoğunun bugün bile sevilerek seslendirildiği görülmektedir. Seçilen şarkı ve türküler çocuk ses alanlarına, çocuk kulağına ve yaşlarına çok daha uygun bir yapı sergilemektedir.Yaklaşık altı yıl kadar müzik eğitiminde kullanılan bu kitabı 1988 yılında ders kitabı olarak kabul edilen ve 1992 yılında okutulma süresi uzatılarak ikinci basımı yapılan, “Ortaokullar İçin Müzik 1-2-3” adlı kitap izlemiştir. Selçuk Yıldırım-Besim Akkuş ve Cinuçen Tanrıkorur tarafından yazılan kitap, hem müzik bilgilerini oldukça güzel bir sıralama çerçevesinde sunmakta, hem çalma ve söylemeyi kapsamakta, hem de ses alanları ve çocukların düzeyleri açısından uygun bir şarkı dağarcığı içermektedir. Pek çoğu bugün hala kullanılmakta olan bu kitaptaki çocuk şarkı ve türküleri, günümüz eğitim programlarına ve eğitim anlayışına uygun bir yaklaşımı temsil eder niteliktedir.

Yine bu dönemde Salih Aydoğan'ın “Hayat Kaynağımız Müzik”(1992) adlı ders kitabı da aynı doğrultuda hem kendi özgün eserlerinin yer aldığı hem de birçok farklı besteci tarafından yazılan seçkin çocuk şarkılarının yer aldığı bir kitap olarak uzun süre kullanılmış ve hala başvuru, yeni öğretim program ve yaklaşımları çerçevesinde yenilenerek günümüze ulaşan bir kitap olmuştur.

1994 Müzik öğretim programı çerçevesinde yazılan kitaplar oldukça fazla olmakla birlikte içeriklerinin hemen hemen aynı olduğu, hatta çocuk şarkılarının bile birbirine benzer ya da aynı oldukları görülmektedir. Böyle olması son derece doğaldır, çünkü bir program ve eğitim anlayışı çerçevesinde yazılmışlardır. İçerisindeki çocuk şarkılarının saymaca, tekerleme, türkü gibi çocuk müziklerinden ve Türk bestecileri tarafından bestelenmiş özgün eserlerden de oluştuğu gözlenen bu kitapların en önemli özelliği, yalnızca ikinci kademeye değil birinci kademeye yönelik olarak sınıf sınıf ele alınarak yazılmış olmalarıdır. İçlerinde 6,7,8. sınıflara yönelik tek bir kitap olarak yazılanlar da bulunmakla birlikte içerikleri bir birine benzeyen birkaç yeni şarkıyı da içine alan, yazarları tarafından yazılmış eserlerin de bulunduğu kitaplar olarak değerlendirilmektedirler. Bu kitapların en güzel yanı, belli bir okul şarkıları repertuarının artık yerleşmiş olmaya başladığını göstermeleridir. İçerikleri çocuk şarkıları açısından dolu doludur ve müzik öğretmenleri yoğun bir şarkı dağarcığı olan bu kitapları kullanırken çocuk şarkısı sıkıntısı çekmemektedir. Devlet politikalarının eğitime ve öğretime yansımalarının bir örneği olarak bu dönemde hemen her tür müziğe açık ve sahip çıkan bir tavırla, toplumda müziksel hoşgörünün, uzlaşma ve çoğulculuk anlayışının hızla benimsenip yaygınlaştığı görülmektedir.(Bilgin,1992:6) 1992 yılında yapılan araştırma, müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde kullanılan şarkı türlerini önem sırasına göre değerlendirirken, özgün Türk okul şarkılarını birinci sıraya, halk türkülerini ikinci, popüler şarkıları üçüncü, öykünme şarkıları dördüncü, aktarma şarkıları ise beşinci sıraya koydukları bilgisine ulaşmıştır. Gelinek noktada daha hoşgörülü daha güncel yaşama bütünleşmiş müziklerin, müzik eğitiminde kullanılma eğiliminin giderek arttığı ve bu dönemin müzik eğitimi yaklaşımına yansdığı görülmektedir.1994'ten 2006'ya değin kullanılan bu programın genel yapısı gereği müzik öğretiminin daha ağırlıklı ele alındığı, popüler müziklerin de yavaş yavaş müzik eğitimine sokulduğu görülmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken popüler müziklerin oldukça kısa bir zaman içerisinde popülerliğini yitirecek olmasıdır. Yani, müzik eğitimcisi popüler müzik öğrettiğini zannederken, öğrencilerin bu müzikleri eskimiş bulması söz konusu olabilir.

2006 Müzik Öğretim Programı, öğretim yaklaşımlarının çok daha iyi tanındığı, müzik eğitimi alanına oldukça iyi yansıtıldığı ve müzik öğretmenine çok daha fazla özgürlüğün tanındığı, ama bir o kadar da, araştırma, ölçme değerlendirme ve etkin ders işleme ya da öğrenci merkezli-öğretmen rehberlikli anlayışın öğretmeni çok daha fazla çalışma ve üretme zorunda bıraktığı bir yaklaşıma sahiptir. Bu yaklaşım, hem geçmişin birikimi olan çocuk şarkılarını gelecek kuşaklara taşıyıcı bir rol üstlenmiştir, hem de yeni öğretim yaklaşımlarıyla da desteklenen, yeniliklere sonuna kadar açık ve gelişmeci bir felsefeyi temsil ederek, müzik öğretmenlerini araştırmacılığa teşvik etmektedir. Bu noktada müzik öğretmenlerinden,

geçmişe ait güzel ve çocuklar tarafından zaman içerisinde benimsenmiş ortak repertuarları korumaları, yeni eserleri büyük bir titizlik içerisinde var olanlara eklemeleri ve çocuk şarkıları repertuarının gelişmesini sağlamaları beklenmektedir.

2006'dan sonra çıkan çocuk şarkıları kitapları incelendiğinde, oldukça önemli ve kayda değer çalışmaların var olduğu ama bunların sayıca az olduğu dikkat çekmektedir. Örneğin "Sevgi Çiçekleri Çocuk ve Gençlik Şarkıları V" 1999 yılından 2007 yılına kadar, Uğur Türkmen'in önce Besteleme Teknikleri derslerinde öğrencilerinin bestelediği çocuk şarkılarını ve daha sonra bestelenmiş ama yayınlanamamış çocuk şarkılarını toplayıp derleyip yayınladığı bir kitap olarak, en önemlisi de yapılan çalışmaların bir köşede unutulmamasına hizmet eden yaklaşımıyla günümüz eğitim anlayışını yansıtmaktadır. Bu yönüyle bir çok çocuk şarkısı yazmış ama bir kenara bırakmış bestecilerin de önünü açmış, cesaret bulmalarını sağlamıştır.

2007 basımı Dr.Salih Aydoğan'ın "Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz" adlı kitabı hem bir ders kitabı niteliğindedir, hem de "Hayat Kaynağımız Müzik" adlı kitabın yeniden ele alınmış yeni yaklaşımlarla işlenmiş, genişletilmiş, müzik bilgilerinin ustaca sıralanmış yenilenmiş halidir. Bu görünüşüyle tam bir yardımcı kitap niteliğini taşıdığı söylenebilir. İçeriği incelendiğinde, günümüz müzik kılavuz kitaplarında eksik olduğu düşünülen müzik bilgilerini de kapsayarak, öğretmenlere kolaylık sağladığı görülmektedir. Aynı durum içerisindeki şarkılar açısından da geçerlidir ve ayrıca, geçmiş ile gelecek arasında bir köprü niteliği taşımaktadır.

Günümüz müzik kitapları nicelik açısından bakıldığında, 2007 yılı öncesiyile oldukça büyük bir farklılıkları taşımakla birlikte, yine de oldukça azdır. Çoğunluğu yeni eğitim yaklaşımlarıyla ele alınan bu kitaplar hem özgün eserleri hem de eskimeyen ve her çocuğun bilmesi gereken çocuk şarkılarını içeriyor olmalarıyla dikkat çekmekte, öğrenciyi merkeze alan ve eğitimin içine katan, etkin kılan bir yaklaşımı benimsemektedirler.

Sevgiler Olsun (Yakup Kıvrak), Orff Destekli Etkinliklerle Müzik Eğitimi (S.Bilen-B.Özevin-E.Uçal Çanakay), Şarkılarla Matematik (Ece Karşal), Yaşa Müzik (Ayça N.Kip Akyol), Piyano Eşlikli Marşlar (Selçuk Bilgin), Etkinliklerle Müzik Eğitimimiz, Çalık Çetin), Saklı Müzik Sandığı (Birim Görsev-Sabahat Özgül) ve Çocuk Korolarında Temel Müzik Eğitimi (Atilla Çağdaş Değer – Çiğdem Aytepe) adlı kitaplar son birkaç yılda çıkan kitaplardır ve önemli bir boşluğu doldurmaya yardımcı oldukları gözlenmektedir. Bu çabalara rağmen, eğitim müziği alanındaki çocuk şarkıları eksikliği yine de oldukça büyüktür ve bunlar Türk Eğitim Müziği alanının ihtiyacının ancak bir bölümünü karşılar niteliktedir. Her yıl yenilerinin eklenmesi umulan festival, şenlik vb. programların, çoğalması arzu edilen müzik topluluklarının, gittikçe zenginleşen konser programları ve sanatsal etkinliklerin yeni eserlere ihtiyaç duyulmasına yol açacağı, gelişen

eğitim müziği dağarcığımızın, büyüyen çocuklarla birlikte toplumumuzu her açıdan olumlu yönde geliştireceği unutulmamalıdır.

Bunların yanı sıra, günümüzün teknolojik gelişmelerini kullanarak eğitimcilere bilgisayar ve internetin bütün olanaklarıyla hizmet eden kişilerin de bulunması müzik eğitimcilerinin işlerini oldukça kolaylaştırmakta, kaynak arama, aradığı esere ulaşma konusunda sıkıntıların giderek azalmasına yardımcı olmaktadır. Bunların arasında “müzik eğitimcileri net” ve “erdemefe web” siteleri müzik eğitimiyle ilgili 250’den fazla çocuk şarkısına ulaşma, yeni yazılan kaynak kitapları takip etme ve edinme kolaylıklarını sağlamak açısından oldukça kayda değer çalışmalar olarak görülmektedir. Yaptıkları çalışmalar karşılığında hiçbir ücret talep etmeksizin bilgi ve belge paylaşımlarını sağlamaları birçok müzik eğitimcisinin meslek yaşamlarında duydukları eksiklikleri gidermeleri bu çabaları daha da değerli kılmaktadır.

Bugün gelinen noktada merak edilen, Türk çocuk şarkıları dağarcığını müzik öğretmenlerinin nitelik ve nicelik açısından nasıl bulduklarıdır. Bu düşünceden yola çıkarak, “Türk çocuk şarkıları dağarcığı müzik öğretmenlerinin yaklaşımları açısından nasıldır?” sorusu çerçevesinde, genel olarak ne tür kaynakları kullandıkları, bu kaynakların müzik öğretmenlerinin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı, günümüz eğitim anlayışında müzik eğitiminde hangi türlerin önem kazandığı, çocuk şarkıları dağarcığının nicelik açısından yeterli olup olmadığı ve öğrencilerin beğenilerini karşılayıp karşılamadığı araştırılmak istenmiştir. Ayrıca, kazanımlara göre yazılan etkinliklerde kullanılan şarkıların faydalı olup olmayacağı da bilinmesi yapılacak çalışmaların daha verimli olmasına katkı sağlayacaktır. Bu açıdan bakıldığında oldukça büyük bir önem taşıdığı düşünülen konunun, yapılması gerekenleri de aydınlatması umulmaktadır. Bu alanla ilgili yapılan çalışmalar (Sağır,2002 ve Bilgin,1998) bulunmasına rağmen, müzik öğretim programlarının değişmesi sonucu yazılan yeni kılavuz kitaplara göre ders işlenmesi ve bu kitaplardaki çocuk şarkıları dağarcığına yönelik çalışma yapılmadığının görülmüş olması nedenlerinden dolayı, çalışmanın yeniden yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

1. Yöntem

Araştırmada, belgesel tarama yöntemiyle çocuk şarkıları dağarcığının durumu, geçmişten günümüze incelenmeye çalışılmış, 90’lı yılların öncesinde basılmış kitaplardan ulaşılabilenler hakkında çok kısa ve genel bilgilere yer verilmiş, bazıları incelenmiş, araştırma kitap tanıtımını amaçlamadığı için, genel değerlendirmeler çerçevesinde isimleri anılan kitapların yanı sıra pek çok kitap kaynakçaya eklenerek varlıkları belirtilmek istenmiştir. Araştırmanın evrenini müzik öğretmenleri, örneklemini ise Afyonkarahisar’da görev yapmakta olup, ankete cevap vermek isteyen

müzik öğretmenleri oluşturmuştur. Örnekleme oluşturan müzik öğretmenleri, 2006 yılından beri önce Afyon İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün daha sonra Afyon Kocatepe Üniversitesinin işbirliği çerçevesinde, araştırmacı tarafından düzenli olarak her yıl uygulanan hizmet içi seminerlere katılan öğretmenlerdir. Yapılan seminer çalışmalarında bir gelenek olarak, hem yapılan çalışmaları değerlendirmek, hem de öğretmenlerin çeşitli konularda bilgilerini alarak, müzik eğitimine katkı sağlanması umulmaktadır. Seminerler sırasında yapılan çalışmaların bir bölümünde uygulanan ve bu araştırma için hazırlanan anket yoluyla veriler toplanmış, ankete gönüllülük esasına dayalı olarak cevap veren 31 (bir öğretmen cevaplamak istememiş, üç öğretmen ise çalışmaya gelmemiştir) müzik öğretmenin çocuk şarkıları dağarcığına yönelik, cevap verdikleri 10 soruda günümüz müzik eğitimi çerçevesinde öğretilen eğitim müziği ve okul şarkıları dağarcığını değerlendirmeleri istenmiştir. Ankete verilen cevaplar frekans ve yüzde değerlerinden oluşan tablolara dönüştürülerek çözümlenmiş, mevcut durum tespit edildikten sonra, sorunlar belirlenerek öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.

2. Bulgular

17/18/19 Mart 2010 tarihinde Afyonkarahisar Milli Eğitim Müdürlüğü ve Afyonkocatepe Üniversitesi işbirliği ile gerçekleştirilen hizmet içi seminerde yapılan çalışmalar çerçevesinde Afyonkarahisar'da görev yapmakta olup seminere katılan müzik öğretmenlerinden, gönüllülük esasına dayalı olarak cevap vermek isteyen otuz bir öğretmenin verdikleri cevaplardan aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Müzik Derslerinde Öğretilen Şarkıların Kaynaklarına İlişkin Durum

	f	%
Müzik Öğretmen Kılavuz Kitabı	10	32.2
Farklı Çocuk Şarkıları Kitapları	19	61.2
Başka(İnternet ve kendi şarkıları)	2	6.4
Toplam	31	100

Öğretmenlerin %32,2'si sadece müzik öğretmen kılavuz kitaplarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin %61,2'si farklı çocuk şarkıları kitaplarından da faydalandığını, %6,4 gibi çok küçük bir kesim (iki öğretmen) ise, ayrıca internet ve kendi şarkılarını vb. kullandığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin müzik derslerinde öğrettikleri çocuk şarkıları dağarcığının kaynağını birinci sırada “Müzik Öğretmen Kılavuz Kitabı” oluşturmaktadır. (Başka seçeneğinde kaydedilen görüşlerden ve sözlü görüşmelerden de anlaşıldığı üzere), kılavuz kitaptan kaynaklanan bazı eksiklikler öğretmenlerin farklı şarkı kitaplarını aramalarına yol açmaktadır.2006 Müzik Öğretim Programı, öğretmenlerin farklı kaynakları ve materyalleri kullanmalarına ve geliştirmelerine olanak sağlayan bir programdır. Bu açıdan bakıldığında öğretmenlerin farklı kaynakları da taramaları, beklenen ve istenen bir durumdur. Bununla birlikte, Müzik Öğretmen Kılavuz kitaplarının ihtiyacı karşılar nitelikte olması da bir gerekliliktir.

Ellerindeki Kaynakların Müzik Derslerinde Kullanacakları Şarkı İhtiyacını Karşılama Durumları

	f	%
Tamamen Karşılıyor	1	3,2
Büyük Ölçüde Karşılıyor	11	35,4
Kısmen Karşılıyor	19	61,2
Çok Az Karşılıyor		
Hiç Karşılmıyor		
Toplam	31	100

Öğretmenler, ellerindeki kaynakların, müzik derslerinde kullanacakları şarkı ihtiyacının %61,2’lik bir oranla kısmen yeterli olduğunu belirtmekte iken, %35,4’ü büyük ölçüde ihtiyaçlarını karşıladığını bildirmiş, sadece %3,2’si tamamen yeterli olduğu yönünde görüşlerini ortaya koymuştur. Burada, artık bir birikimin oluşmaya başladığı sonucu çıkmaktadır. Öğretmenlerin %61,2’si kısmen yeterli bulduklarını söylediler de büyük ölçüde ihtiyaçlarını karşıladığını söyleyenlerin oranı da az değildir. Ayrıca Cumhuriyet’in kurulduğu yıllardan bu yana azımsanmayacak ölçüde bir çocuk şarkıları dağarcığımız oluşmuş bulunmaktadır. Fakat tabiidir ki, gelişimin sürdürülmesi için, yeterli bulmama düşüncesi, daha iyisini ve fazlasını bulabilme isteği insanın yapısında var olan ve onun ilerlemesini sağlayan bir unsurdur. Burada, müzik derslerinde kullanacakları daha iyi

kaynaklara ulaşma isteğinin kısmen yeterli bulmalarında etkili olduğu düşüncesi uyanmaktadır.

Müzik Öğretmenlerinin Vermekte Oldukları Derslerde Kullanmakta Oldukları Çocuk Şarkıları Dağarcığını Dersin Kazanımlarına Uygunluğu Açısından Yeterli Bulma Durumları

	f	%
Tamamen Yeterli	2	6.4
Büyük Ölçüde Yeterli	4	12.9
Kısmen Yeterli	19	61.2
Çok Az Yeterli	6	19.3
Hiç Yeterli Değil		
Toplam	31	100

Vermekte oldukları derslerde kullandıkları şarkı dağarcığını dersin kazanımlarına uygunluğu açısından kısmen yeterli bulan öğretmenlerin oranı %61,2 iken, %19,3'ü çok az olduğunu düşünmektedir. %6,4'ü tamamen yeterli bulurken, %12,9'u ise büyük ölçüde yeterli bulmaktadır.

Buradaki bulgulardan, eğitim müziği dağarcığının ya da derslerde kullanılan şarkı dağarcığının öğrencilerin kazanmasını beklediğimiz müzikal donanımları edindirmede yeterli olmadığı görülmektedir. Okul şarkıları dağarcığına yönelik yapılan çalışmalar, koro ve ders dışı etkinliklerde kullanılabilmeleri açısından daha yeterli düzeyde olmakla birlikte, asıl vurgulanmak istenen, müzik derslerinde kullanılan eğitim amaçlı çocuk şarkıları dağarcığının dersin hedeflerine uygunluğudur. Bilineceği üzere, eğitim amaçlı kullanılan çocuk şarkılarından beklenen özellikler çok daha farklıdır. Ses alanlarına daha fazla dikkat edilmeli, öğrenci düzeyine uygunluğu çok daha fazla dikkate alınmalıdır. Özellikle konuların içeriği ve kazanımlara yönelik olma durumu, şarkı seçiminde en önemli etkenlerden biridir ve değişen ders programı etkinliklerine yönelik bir dağar oluşacak kadar zaman 2006 Müzik Öğretim Programı için henüz tamamlanmamıştır.

Yeni Çocuk Şarkıları Dağarcığına İhtiyaç Duyma Durumları

	f	%
Tamamen	5	16.1
Büyük Ölçüde	20	64.5
Kısmen	3	9.6
Çok Az	3	9.6
Hiç	3	9.6
Toplam	31	100

Yeni çocuk şarkıları dağarcığına büyük ölçüde ve tamamen ihtiyaç duyan öğretmen sayısı toplam (25 kişi) %80,6 iken, kısmen ya da çok az yeni şarkılara ihtiyaç duyanların sayısı (6 kişi) % 19,3'tür.

Müzik, söz konusu olan eğitim müziği bile olsa, yenilikleri arzu eden, sürekli yenilik ve gelişime açık, dinamik bir sanat dalıdır. Özündeki bu değişim ve gelişime olan açıklık, doğal olarak müzik derslerinde kullanılan dağarcığın da yenilenmesini gerekli kılmaktadır. Yeni çocuk şarkıları dağarcığına duyulan ihtiyacın bu düşünceden kaynaklandığı söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin, kullandıkları şarkıların öğrencilerinin ilgi, istek ve beğenilerini ne ölçüde karşıladığına ilişkin görüşleri.

	f	%
Tamamen Karşılıyor	2	6.4
Büyük Ölçüde Karşılıyor	12	38.7
Kısmen Karşılıyor	14	45.1
Çok Az Karşılıyor	3	9.6
Hiç Karşılmıyor		
Toplam	31	100

Kullandıkları şarkıların öğrencilerinin ilgi, istek ve beğenilerini tamamen karşıladığını düşünen öğretmenlerin oranı %6,4 iken, büyük ölçüde karşıladığını düşünenlerin oranı%38,7, kısmen karşıladığını düşünenlerin oranı%45,1 ve çok az karşıladığını düşünenlerin oranı %9,6'dır.

Öğretmenlerin bu konudaki görüşleri diğer sorularla da paralellik göstermektedir. Müzik öğretmenleri zaten eğitim müziği dağarcığının ve çocuk şarkıları dağarcığının kısmen yeterli olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Buna ilaveten, özellikle ikinci kademe olarak adlandırılan 6,7,8. sınıf öğrencilerinin ilgileri giderek popüler müzikler yönüne kaymaktadır. Eğitim müziği çerçevesinde yazılan eserlerin popüler müziklerin gençler üzerinde yarattığı gibi bir etki yaratması da beklenmemelidir. Bu nedenle, müzik eğitiminde kullanılan şarkıların, öğrencilerin ilgi, istek ve beğenilerini karşılama kısmen yeterli bulunması olağan bir sonuçtur.

Müzik Öğretmenlerinin, Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkı Türlerini Önem Sırasına Göre Yerleştirme Durumları

Sıralama Şarkı Türleri	1		2		3		4		5		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Aktarma	1	3.2	6	19.3	9	29.0	8	25.8	7	22.5	31
Öykünme	5	16.1	2	6.4	7	22.5	11		6	19.3	31
Halk Türküleri	4	12.9	16	51.6	5	16.1	5	16.1	1	3.2	31
Türk Okul Şarkıları	20	64.5	3	9.6	6	19.3	1	3.2	1	3.2	31
Yerli ve Yabancı Popüler Şarkılar	1	3.2	4	12.9	4	12.9	6	19.3	16	51.6	31
Toplam	31		31		31		31		31		31

Müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre, müzik eğitiminde kullandıkları şarkı türlerinin önem sıralaması, birinci sırada “Türk Okul Şarkıları”, ikinci sırada “Halk Türküleri”, üçüncü sırada “Öykünme Şarkılar”, dördüncü sırada “Aktarma Şarkılar” ve beşinci sırada “Popüler Şarkılar”dır. 1992 yılında yapılan araştırma ile karşılaştırıldığında (1992-2010) geçen sürede müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde kullanılan şarkı türlerinin önem sıralamasında popüler şarkılar haricinde bir görüş değişikliği olmamış, popüler şarkıların son sıraya gerilediği gözlenmiştir. Son sıraya gerilemesinde, popüler müziklerin popülerliğini çok hızlı bir şekilde yitiriyor olması ve öğretmenlere göre popüler olanların, öğretilmelerinin kısa bir süre

sonrasında popülerliğini yitiriyor olmaları bir neden olarak gösterilebilir. Ayrıca daha da önemlisi, popüler müziklerin eğitim amacıyla yazılmamış olmaları, derslerde eğitim ve öğretimde kullanılır olmalarını güçleştirmektedir. İki araştırma arasında böylesi bir farkın oluşma nedeni ise, 90'lı yılların popüler müziklerin eğitim müziğinde yeni yeni yer bulmaya başlanan bir dönem olması ile açıklanabilir. Popüler müziğe eğitimde yer verme düşüncesi de, o yılların görüşünde popüler bir yaklaşımdır. İlerleyen zamanla bu müzikler eğitimde kullanılabilirlik vasfını yitirirken, artık popüler müziklerin eğitimde daha fazla kullanılması fikri de popülerliğini yitirmiş, yerine nitelikli Türk çocuk şarkıları oluşturulması düşüncesi ağırlık kazanmıştır.

Müzik öğretmenlerinin çocuk şarkılarının ezgisel yapılarında Türk Halk Müziği karakterini taşıyor olma vasfını arama durumları.

	f	%
Tamamen Arıyor	2	6.4
Büyük Ölçüde Arıyor	13	41.9
Kısmen Arıyor	12	38.7
Çok Az Arıyor	4	12.9
Hiç Aramıyor		
Toplam	31	100

İhtiyaç duydukları çocuk şarkıları dağarcığının ezgisel yapılarında Türk Halk Müziği karakterini taşıyor olma vasfını büyük ölçüde arayan müzik öğretmenlerinin sayısı % 41,9, kısmen arayanların oranı %38,7'dir. Öğretmenlerin, %6.4'ü tamamen, %12,9'u çok az aradıklarını belirtmişlerdir.

Dikkatle ele alındığında, öğretmenlerin genel olarak çocuk şarkıları dağarcığında Türk Halk Müziği karakterini taşıyor olma vasfını arama eğiliminde oldukları görülmektedir. Bu durum, eğitimcilerin milli unsurlara verdikleri değeri yansıtanın ötesinde, müziğin ciddi bir milli kimlik edindirme özelliği olduğuna da vurgu yapmaktadır. İlköğretimde verilen dersler ve ders programları çok genel bir bakışla incelendiğinde bile görülecektir ki, milli birlik, beraberlik, Atatürk sevgisi, vatan, bayrak ve insan sevgisi gibi içeriği duyguya yönelik olan eğitimler ve kazanımlar en iyi müzik derslerinde verilmektedir. Duygu eğitiminin yapıldığı ders ise neredeyse sadece müzik dersidir. Bu açıdan bakıldığında, öğretmenlerin halk müziğimizin karakterini taşıyor olma vasfını arama eğiliminde olmaları, müzik eğitimcilerinin duyarlılığını göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin popüler müziklere ihtiyaç duymalarına ilişkin durumları

	f	%
Tamamen İhtiyaç Duyuyor	1	3.2
Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyor	10	32.2
Kısmen İhtiyaç Duyuyor	16	51.6
Çok Az İhtiyaç Duyuyor	4	12.9
Hiç İhtiyaç Duymuyor	-	-
Toplam	31	100

Katılımcı öğretmenlerin %51,6'sı kısmen,%32,2'si büyük ölçüde,%3,2'si tamamen ve %12,9'u çok az popüler müziklere ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Popüler müziklerin eğitim müziğinde aranan özellikleri taşıyor olması, popülerliğini çabuk yitirmesi ve öğrencilerin, sanatsal nitelikleri yüksek müziklere duyulan ilgilerini artırma ve müzik eğitimine yönelik başka kazanımları edindirme endişesi, bu tür müziklere daha az ihtiyaç duyulmasına yol açmaktadır.

Yapılan yazılı yayınların müzik eğitimcilerinin ihtiyaçlarını karşılamasına ilişkin öğretmen görüşleri.

	f	%
Tamamen Karşılıyor	-	-
Büyük Ölçüde Karşılıyor	9	29.0
Kısmen Karşılıyor	15	48.3
Çok Az Karşılıyor	7	22.5
Hiç Karşılmıyor	-	-
Toplam	31	100

Yapılan yazılı yayınların müzik eğitimcilerinin ihtiyaçlarını karşılamada ne ölçüde yeterli olduğuna dair katılımcı öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında, tamamen yeterli olduğunu düşünen hiç olmamıştır. Öğretmenlerin, %29,0'ı büyük ölçüde yeterli olduğunu,%48,3'ü kısmen yeterli olduğunu, %22,5'i çok az yeterli olduğunu düşünmektedir.

Müzik alanında yazılan eserlerin, basılan kitap, dergi, CD vb. dikkate alındığında nicelik açısından yeterli sayıda olmadıkları kolaylıkla gözlenmektedir. Bu durum günümüzün ekonomik bakış açısından ele alındığında, satılan mal kadar üretim olacağı gerçeğine ulaştırmaktadır. Yani alıcı sayısının fazla olmaması, bu alana yönelik yayınların az olmasına neden olmaktadır.

Kendilerine ait bestelenmiş okul şarkıları olan katılımcı öğretmen oranı %29'0 iken, hiç çocuk şarkısı besteleme çalışması yapmamış müzik öğretmenlerinin oranı %70,9'dur. Çocuk şarkısı olan öğretmenlerden sadece (9/31) %29,0'u yayınlama düşüncesini taşımakta, (22/31) 70.9'u ise yayınlama düşüncesiyle ilgilenmediklerini belirtmektedirler. Burada yine basın-yayın ve dağıtım konusunda özellikle müzik alanında yaşanan büyük güçlüklerin olduğu düşüncesine ulaşılmaktadır.

Açık uçlu olarak görüşlerini belirtmeleri istenen son soruda, araştırmaya katılan bütün öğretmenlerin seminer çalışmalarında etkinlik ve uygulama çalışmalarını ilgiyle izlediklerini ve öğretim yaklaşımları açısından çok faydalandıklarını belirttikleri görülmüştür.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Müzik öğretmenleri, öncelikli olarak Müzik Öğretmen Kılavuz kitaplarını kullanmakta, farklı kaynak kitaplardan da önemli oranda faydalanmaktadır. Bu nedenle, kılavuz kitapların her ihtiyacı karşılar nitelikte hazırlanmasına dikkat edilmeli, yer alan etkinlikler ve çocuk şarkıları dağarcığı özenle yeniden ele alınmalıdır.

Araştırmadan, öğretmenlerin, ellerindeki kaynakların, müzik derslerinde kullanılan şarkı ihtiyacını kısmen ve büyük ölçüde karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin, vermekte oldukları derslerde kullandıkları şarkı dağarcığını dersin kazanımlarına olan uygunluğu açısından kısmen yeterli buldukları görülmüştür. Eğitim müziğine yönelik çalışmaların daha özenle ve kazanımları hedef alıcı şekilde oluşturulması önerilmektedir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun yeni çocuk şarkıları dağarcığına ihtiyaç duydukları anlaşılmıştır. Buradan, çocuk şarkıları ve eğitim müziğine yönelik çalışmaların artırılmasına yönelik, Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin çeşitli çalışmalar içerisine girmeleri gerektiği fikrine ulaşılmıştır. Müzik eğitimcileri arasında eğitim müziğini hedef alan, "Kazanımlara ve Etkinliklere Müzikler" yarışması yapılarak, oldukça önemli bir gelişme sağlanabileceği düşünülmektedir.

Öğretmenlerin bildirdikleri görüşler doğrultusunda, kullandıkları şarkıların öğrencilerinin ilgi, istek ve beğenilerini kısmen ve büyük ölçüde karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin ilgi, istek, beğeni ve

eğilimlerini tespit etmeye yönelik araştırmaların yapılması ve kılavuz kitaplara alınan şarkıların beğenilerini karşılayan parçalardan seçilmesi önerilmektedir.

Kaynağını Türk müziğinden alan Türk okul şarkılarının müzik eğitiminde en ön sırada yer aldığı bilgisine ulaşılmış, müzik öğretmenlerinin Türk müziğine büyük duyarlık gösterdikleri görülmüştür.

Katılımcı öğretmenlerin popüler müziklere çok da fazla ihtiyaç duymadıkları sonucuna ulaşılmış, öğrencilerinin popüler müziklere günümüzde çok daha kolay ulaşabiliyor olmaları düşüncesiyle eğitim müziklerini daha fazla dikkate aldıkları görülmüştür.

Yapılan yazılı yayınların müzik eğitimcilerinin ihtiyaçlarını karşılamada kısmen yeterli olduğu anlaşılmıştır. Yapılan yayınların artırılmasına yönelik olarak, kitap ve eser basımını teşvik amacıyla, "Müzik ve Eğitim" adlı, müzikle ilgili çalışmaların yer alacağı bir derginin, Milli Eğitim Bakanlığı Yayını olarak, müzik eğitimcilerine hizmet verebileceği düşünülmektedir. Böylece, tek tek üreten, ürettiğini yayınlama cesareti bulamayan eğitimcilerin de çalışmalarına destek sağlanabileceği umulmaktadır.

KAYNAKÇA

- ACAY, Sefai. (2004), *Ezgilerle Bilmeceler ve Çocuk Şarkıları*. İstanbul:Ders Kitapları A.Ş.
- ACAY, Sefai. (2007), *Ezgi Yumağı*. Ankara: Evrensel Müzikevi
- ACAY, Sefai.(2007), *Mavi Bilye*. Ankara:Evrensel Müzikevi.
- ACAY, Sefai-İşiltan UŞAKLIGİL-Cahit TERCANLI.(2003), *Çocuk Ezgileri*, İstanbul: Morpa Yay.
- AKKAŞ, Doç.Dr.Salih.(1999), *Blok Flüt Ve Org İle Müzik Eğitimi*. Ankara:Ocak Yay.
- AKKAŞ, Prof.Dr.Salih.(2001), *İlköğretim Müzik 1.(2.ve,3.) Ders Kitabı*. Ankara:Pasifik Yay.
- ALTINOK,Rahmiye.(1980), *Okul Öncesi Ve İlkokul Müzik Kitabı*.Esin Yay. İstanbul:Gülen Ofset.
- AYDIN, Sevim-Şinasi AYDIN. (1996), *İlköğretim Müzik 1.(2.ve 3.Sınıf)* İstanbul:Küre Yay.
- AYDINTAN, Ziya-Saip EGÜZ. (1988).*Türkü ve şarkılarla Yeni Müzik Eğitimi*. Ankara:Kurtuluş Yay
- AYDOĞAN, Salih. (1992).*Hayat Kaynağımız Müzik Ortaokul 1-2-3*. Ankara:Arkadaş Yay.
- AYDOĞAN,Salih. 2007.*Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz* Ankara: Arkadaş Yay.

- BAL,Doç.Dr.Servet-Yard.Doç.Dr.İsmihan ARTAN(1995).0-6 Yaş Çocuklarının Müzik Eğitiminde Aileler ve Eğitimciler İçin Rehber Kitap. İstanbul: Ya-Pa Yay..
- BİLGİN, Selçuk.(1992), “Türkiye’deki Ortaokullarda Müzik Dersinde Öğretilen Şarkıların Besteleme Teknikleri bakımından İncelenmesi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Ankara:Gazi Üniv.Fen Bil.Ens.
- BOLAYIR, Fethi-Leman KOÇAK-Yıldız BOLAYIR. (1989), 1.2.3.Sınıflar İçin İlkokullarda Müzik Eğitimi. Ankara: Güven Yay.
- CANGAL,Nurhan. (2002), Atasözleri ve Tekerlemeler Üzerine Şarkılar. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Çocuk Kitapları.
- COŞKUNER, İsa. (1971), İlköğretmen Okullarında Müzik. İstanbul: 12.Basım.M.E.B.
- ÇINAR, Nilgün-Murtaza ÇINAR. (2006), İlköğretim Müzik. İstanbul: Evren Yay.
- ÇİÇEK,Yrd.Doç.Sebahattin. (2000), İlköğretimde Müzik. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- ÇİLİNGİR, Vasfi. (1990), Ünitelerle Açıklamalı Müzik Eğitimi .Eğitim Yüksek Okulları ve İlkokul Öğretmenleri İçin. Ankara:Arkadaş Yay.
- DEĞER, Atilla Çağdaş-Çiğdem AYTEPE.(2009), Çocuk Korolarında Temel Müzik Eğitimi 2.Ankara:Punto Grafik Tas.Mat.
- DELİORMAN, Leyla. (1991), Şarkı Söyleyim ve Oynayalım.İstanbul:Esin Yay.
- GÖĞÜŞ, İsmail M. (2007),Canım Annem Piyano Eşlikli Çocuk Şarkıları. Bursa: Kurgu Ofset.
- İLİK,Aydın. (1998), 75.Yılında Şiirlerle Marşlarla Cumhuriyet. Ankara: Ziraat Bankası Yay.
- KIVRAK,Yakup.(2009), Sevgiler Olsun.Ankara:Müzik Eğitimi Yay.
- LEBLEBİCİOĞLU, Nejat İlhan. (1980), İlkokulda Ünitelere Göre Şarkılar Oyunlar. Ankara: Ertem Mat.Başkent Müzikevi.
- ÖZBEK, Mehmet. (1988), 1986 Programına Göre Ortaokul 1-2-3 Müzik Eğitimi. Ankara: Üner Yay.
- SAĞER, Dr.Turan.(2003), Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkılarına Yön Verenler.Ankara:Evrensel müzikevi.
- SAYDAM, Refik. (1994), Notadan Ezgiye Müzik Eğitimi.orta Okul1.2.3.Ders Kitabı. Ankara: Koza Yay.
- SEYREK,Hilmi.Anaokulları ve Anasınıfları İçin Şarkı Dağarcığı. İzmir: MEY Ofset Mat.
- SUN, Muammer. (1997), Şarkılarla Türkülerle Temel Müzik Eğitimi. Ankara: Doruk Yay.
- SUN,Muammer.(2004), Kır Çiçekleri 100 Türkü. Ankara: Sun Yay.
- SUN,Muammer-İlteriş SUN-Levent KUTERDEM.(2005), 80 Yılın En Güzel Okul Şarkıları. Ankara:Sun Yay.
- TUNCER, Ragıp. (1989), İlkokullar İçin Rontlar ve Şarkılı Oyunlar. İstanbul:İnkılap Kitabevi.

- UÇAN, Ali. (1996), *İnsan Ve Müzik –İnsan Ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Müzik Ans.Yay.2. Basım.
- UÇAN, Prof. Dr. Ali.(1997), *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yay.
- Ün, Ekrem Zeki-Tahir SEVENAY. (1983), *Orta Okullarda Müzik*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- VURAL, Yard.Doç.Adil-Uğur TÜRKMEN.(1996), *Müzik Rehberi*. Niğde: Elma Ofset.
- YAŞAR, Neşem-Aziz ÖZDEMİR-Emine Ö.EREN-Suna ÖZTÜRK. (2009), *İlköğretim Müzik 4.5. Öğretmen Kılavuz Kitabı*. İstanbul: M.E.B. Devlet Kitapları.3.Baskı.
- YAŞAR, Neşem-Aziz ÖZDEMİR-Emine Ö.EREN-Suna ÖZTÜRK(2008), *İlköğretim Müzik 1.Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: M.E.B. Devlet Kitapları.2.Baskı.
- YAŞAR, Neşem-Aziz ÖZDEMİR-Emine Ö.EREN-Suna ÖZTÜRK(2009), *İlköğretim Müzik 2.Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: M.E.B. Devlet Kitapları.2.Baskı.
- YAŞAR, Neşem-Aziz ÖZDEMİR-Emine Ö.EREN-Suna ÖZTÜRK(2009), *İlköğretim Müzik 3.Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: M.E.B. Devlet Kitapları.2.Baskı.
- YILDIRIM, Selçuk-Besim AKKUŞ-Cinuçen TANRIKORUR. (1989), *Orta Okullar İçin Müzik 1-2-3*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.M.E.B.
- YÖNETKEN, Halil Bedii. (1952), *Okulda Müzik Öğretimi ve Öğretim Metodları*. İstanbul: M.E.B.
- YÖNETKEN, Halil Bedii. (1966), *İlkokul Müzik Kılavuzu*. İstanbul: M.E.B.
- (ogm.meb.gov.tr/gos_yonetmelik.)
- www.erdemefe.com
- www.muzikegitimcileri.net